

KONKURSNÍ NOVINY

SPOLEHLIVÝ PRÁVNÍ ZDROJ

ROZHOVOR: JUDr. Vladimír Plášil
Česko již brzy dospěje do bodu,
kdy celkový počet exekucí začne klesat...

TÉMA: Někteří lidé si půjčí jenom
proto, aby měli stejný životní
standard jako má jejich okolí

Insolvenční poradna

Na dotaz odpovídá JUDr. Pavel Berger, advokát a insolvenční správce

Dobrý den, jsem rozvedený, mám jedno dítě a nemám soudně stanovené výživné. Po vzájemné ústní dohodě s matkou platím výživné ve výši 4.500,- Kč měsíčně. Jelikož jsem se dostal do dluhové pasti, chtěl bych na sebe podat insolvenční návrh, ale chtěl bych výši výživného pro dítě zachovat. Mám dotaz, zda je třeba s matkou dodatečně uzavřít písemně nějakou dohodu, aby mému synovi mohl v insolvenčním řízení insolvenční správce vyplácet dohodnuté výživné? Nebude na to soud hledět jako na krácení věřitelů?

Dobrý den, plnění vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti, respektive zájem nezletilého dítěte na straně jedné a společný zájem věřitelů (definovaný v ust. § 2 písm. j) IZ) jsou dva zájmy, kterým poskytuje právní ochranu platná právní úprava. Byť by se mohlo zdát, že tyto dva zákonem chráněné zájmy mohou být předmětem střetu, není tomu tak, neboť soudní praxe vztah těchto dvou zájmů již vyřešila.

K problematice povinnosti dlužníka, jemuž bylo schváleno oddlužení formou splátkového kalendáře, splácet výživné a dlužné výživné, se opakovaně vyjadřovaly insolvenční soudy v celé řadě svých rozhodnutí. Tyto soudy ve svých rozhodnutích správně dovodily, že dlužník není zbaven povinnosti platit běžné či dlužné výživné na nezletilé dítě v průběhu splátkového kalendáře, a to ani v případech, kdy mu tato povinnost vznikla až po rozhodnutí o schválení oddlužení.

Je skutečností, že zmiňovaná soudní rozhodnutí se dotýkají situací, kdy výše výživného dlužníka byla určena soudem.

V těchto případech platí, že byla-li soudem určena výše výživného, jež má dlužník ve prospěch vyživované osoby měsíčně platit, tedy má-li tato osoba vůči němu takto určenou peněžitou pohledávku, pak jde vždy o pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou dle § 169 odst. 1 písm. e) IZ. V takovém případě

JUDr. Pavel Berger

Foto: archiv

insolvenční soud dlužníkovi uloží, aby z měsíční splátky platil přednostně soudem určené běžné výživné, a teprve poté poskytoval v určeném poměru plnění nezajištěným věřitelům v rámci oddlužení. Stejný režim platí i ohledně dlužného výživného, které má dlužník povinnost splácet spolu s běžným výživným. Má-li tedy dlužník po-

vinnost platit běžné výživné stanovené soudem a má-li z dřívější doby i dluh na tomto výživném, pak ze splátky platí během splátkového kalendáře každý měsíc přednostně celé běžné výživné a zbytek částky používá k úhradě dlužného výživného až do jeho úplného zaplacení. Dokud není tento dluh zcela zaplacen, nemůže dlužník použít splátky (jejich část pozůstávající po úhradě běžného výživného) k placení pohledávek nezajištěných věřitelů (viz usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 2 VSPH 195/2012-B-55 nebo obdobně sp. zn. 3 VSPH 638/2011).

Je tedy zřejmé, že při oddlužení plněním splátkového kalendáře nemá dlužník možnost určovat, jakou částku bude splácet věřitelům a jakou částku si bude ponechávat pro vlastní potřebu. Je tak i vyloučeno, aby dlužník platil výživné pro nezletilé dítě, byť bude určeno soudem, mimo insolvenční řízení.

Pokud je dlužník v situaci, že v řízení ve věci péče o nezletilé dítě nebyla určena částka měsíčního výživného, kterou by měl poskytovat ve prospěch nezletilého dítěte, ač má zákonnou vyživovací povinnost, tak plátce dlužníkovu příjmu zohlední tuto vyživovací povinnost při výpočtu postižitelné části dlužníkovu příjmu (srov. § 398 odst. 3 IZ) tak, že příslušným způsobem zvýší nezabavitelnou částku jeho příjmu. Jestliže však byla vyživovací povinnost dlužníka upravena soudem, tak se plátce mzdy řídí tímto soudním rozhodnutím.

Jestliže výše vámi poskytovaného výživného odpovídá kritériím obsaženým v ust. § 913 odst. 1 občanského zákoníku, dle kterého jsou pro určení rozsahu výživného rozhodně odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného, lze doporučit, abyste dohodu ohledně výchovy a vyživovací povinnosti uzavřeli s matkou vašeho syna písemně a předložili ji ke schválení příslušnému soudu. Bude tak vymezen právní rámec vaší vyživovací povinnosti a následně u příslušného insolvenčního soudu můžete podat návrh na povolení oddlužení spolu s insolvenčním návrhem.

Účinky spojené s termínem konání přezkumného jednání

Dle dřívější úpravy zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) ve znění do 30. 6. 2017 bylo poměrně snadné zjistit okamžik konání přezkumného jednání a s tím spojit případné další účinky. Úprava účinná od 1. 7. 2017 však již takto jednoduše zjistit termín konání přezkumného jednání neumožňuje, zejména s ohledem na probíhající přezkumné jednání nařízené insolvenčním správcem.

Insolvenční soud vydává rozhodnutí o úpadku dlužníka, v němž mimo jiné dle ust. § 137 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) ve znění novely účinné od 1.7.2017 (dále jen „insolvenční zákon“) svolává schůzi věřitelů a termín přezkumného jednání. Dotčené ust. § 137 insolvenčního záko-

na obsahuje negativní vymezení této povinnosti v případech řešení úpadku oddlužením. Na to dále navazuje i ust. § 190 insolvenčního zákona, které stanoví, že není-li způsobem řešení úpadku oddlužení, přezkoumání přihlášených pohledávek se děje na přezkumném jednání nařízené insolvenčním soudem.

V případě, že je úpadek dlužníka řešen způsobem oddlužení ve smyslu ust. § 397 insolvenčního zákona, pak termín konání přezkumného jednání nařizuje sám insolvenční správce. Zákon nepředepisuje, kde by k takovému jednání mělo dojít, nejčastěji to však bude provozovna nebo sídlo insolvenčního správce, v odůvodněných případech a na návrh dlužníka se pak může jevit jako vhodné i jiné místo. Takto nařízený termín přezkumného jednání sdělí insolvenční správce dlužníkovi dle ust. § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, nejméně 7 dní předem. Zákon tomuto sdělení opět nepředepisuje žádnou zákonnou formu a mohlo by se tak stát například telefonicky.

S termínem přezkumného jednání a jeho skončením jsou však spojeny i účinky, které se dotýkají práv věřitelů ve smyslu ust. § 192 odst. 4 insolvenčního zákona. Je třeba upozornit na skutečnost, že ust. § 192 odst. 4 insolvenčního zákona umožňuje věřiteli až do skončení pře-

zkumného jednání, dokud jeho pohledávka není zjištěna, měnit výši přihlašované pohledávky. Ná-zory, kdy takový okamžik skončení nastane, se však liší, a to nejen mezi insolvenčními správci, ale i mezi soudci samotnými. V podstatě existují dva názory na problematiku, kdy je vlastně skončeno přezkumné jednání v oddlužení.

Jedním z názorů je, že přezkumné jednání je ukončeno skončením přezkumného jednání mezi insolvenčním správcem a dlužníkem dle ust. § 410 odst. 2 insolvenčního zákona. Tento názor se opírá zejména o skutečnost, že správce musí dát své konečné stanovisko nejpozději při tomto jednání s dlužníkem a toto jeho stanovisko je pak již neměnné. Věřitel však obecně není nikterak informován o tom, kdy se termín přezkumného jednání koná a tuto skutečnost se dozví v podstatě až zpětně v okamžiku zveřejnění zprávy o přezkumu.

Některé insolvenční soudy tuto situaci řeší způsobem, kdy ukládají insolvenčním správcům povinnost sdělit termín přezkumného jednání nejméně 7 dní předem i insolvenčnímu soudu a věřitelé tak mají možnost informovat se nahlédnutím do insolvenčního rejstříku předmětného insolvenčního řízení. Tato povinnost je však nad rámec předmětného ustanovení, využívají ji jen některé insolvenční soudy, případně soudci a stejně tak jak by se mohl věřitel informovat nahlédnutím v insolvenčním rejstříku, může přeci požádat správce o poskytnutí této informa-

ce například jednoduchým telefonátem. Situaci neřeší ani to, že v odůvodněných případech by mohl být termín konání přezkumného jednání změněn nebo třeba jen posunut o několik hodin a v takovém případě by pak bylo nutné zasílat vyrozumění o termínu konání přezkumného

JUDr. Ing. Pavel Fabian

Foto: archiv

jednání znovu, opět nejméně 7 dní předem, což by v podstatě vylučovalo přesunutí termínu přezkumného jednání na mezidobí od sdělení do uplynutí sedmidenní lhůty.

Druhým názorem je, že přezkumné jednání je ukončeno schválením zprávy o přezkumu sou-

dem. Tento názor se opírá o skutečnost, že teprve tímto okamžikem se může stát seznam přihlášených pohledávek v případě zastavení řízení exekučním titulem ve smyslu ust. § 418 odst. 6 insolvenčního zákona. Insolvenční správce i dlužník v takovém případě mohou svoje stanovisko měnit dodatečně po přezkumném jednání a věřitelé by mohli měnit výši pohledávky až do schválení zprávy o přezkumu. Tímto způsobem bychom se však mohli dostat do kruhu, kdy by přezkumné jednání mohlo být nekončící.

S ohledem na výše uvedené by v této věci mělo dojít k doplnění, případně ke sjednocení metodiky soudů, aby nedocházelo k právní nejistotě zejména na straně věřitelů. Samotnou úpravu by si zasloužilo i ustanovení § 192 odst. 4 insolvenčního zákona, které je využíváno ke změně výše přihlášené pohledávky, neméně bylo-li by toto ustanovení vykládáno systematicky ve vztahu k celému zákoníku a jeho zařazení, bylo by možné dojít je zcela jinému výkladu jeho aplikace. Předmětný odstavec je zasazen do paragrafu pojednávajícímu o popření přihlášených pohledávek a neměl by tak být spojován s okamžikem včasného uplatnění pohledávky, i když jde jen o změnu její výše nahoru či dolů (blíže např. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9.10.2010, č.j.1 VSPH 704/2010-P27-10).

JUDr. Ing. Pavel Fabian,
insolvenční správce se zvláštním povolením

Věřitel a insolvenční řízení

1. Úvod prezidenta České asociace věřitelů

K řešení firemních dluhů a firemních úpadků používají někteří podnikatelé-dlužníci osob s přezdívkou „bílý kůň“. Pro čtenáře, kteří se s tímto pojmem ještě nesetkali, je určen následující příklad. „Věřiteli důvěřuj, ale prověřuj.“

2. Příklad s „bílým koněm“

Pan J. G., IČ 63929911 získal první živnostenské oprávnění k realitní činnosti a k úklidovým pracím v roce 1996. Od té doby se stal jednatelem a společníkem cca ve 40 firmách.

K dnešnímu dni je proti němu vedeno celkem 45 exekucí. Z toho nejstarší z roku 2009 celkem 12 exekucí, v roce 2010 celkem 17 exekucí, v roce 2011 celkem 7 exekucí a v letech 2012 až 2015 celkem 9 exekucí.

Pan J. G. má od roku 2014 nahlášen trvalý pobyt na městském úřadě. Jeho dluh u zdravotní pojišťovny převyšuje částku 300 tisíc Kč.

Od roku 2014 do roku 2017 se stal statutárním orgánem a společníkem celkem ve 42 společnostech. Jejich seznam je uveden v příloze, která obsahuje:

- název subjektu, IČ a adresu
- zkratky varovných informací včetně legendy k uvedeným zkratkám
- funkce pana J. G. v uvedených společnostech včetně data vzniku a zániku funkce

Z přílohy lze vyčíst tuto statistiku:

- počet společností v insolvenční: 5
- počet společností v likvidaci: 21
- nespolehlivý plátce: 12
- záporný vlastní kapitál: 8
- sídlo na virtuální adrese: 8

V insolvenčních spisech a ve veřejném rejstříku lze o panu J.G. například vyčíst:

- ve věci zahájení likvidace společnosti statutární orgán nereaguje, k ničemu se nevyjadřuje a nevyzvedl zprávy dodané soudem do datové schránky společnosti (MENOX card spol. s r.o. v likvidaci, SL 23).
- IS sděluje, že na podkladě jednání s věřiteli se s největší pravděpodobností jedná o bílého koně a další volání k výslechu by bylo bezpředmětné. Zřejmě by o majetku ani o účetnictví ničeho zásadního nevěděl (Velloria Group s.r.o., B – 27).

3. Dotaz věřitelů

Insolvenční správce zahájí nabídkové řízení k prodeji majetku dlužníka z majetkové podstaty tím, že k prodeji zveřejní inzerát. Čím jsou dány

podmínky a rozsah inzerce. Je to dané vyhláškou, nebo zaběhlou praxí podpořenou judikáty?

Nyní insolvenční správce zveřejní informaci (inzerát) o prodeji majetku například na svých webových stránkách a na www.burzaspravcu.cz.

Je tento způsob a rozsah dostačující? Jaký způsob inzerce doporučujete. Zakládají insolvenční správci informaci o prodeji do veřejně přístupného insolvenčního rejstříku? Hodně věřitelů je ze stejného oboru jako dlužník a mají více informací a možností, jak a kde majetek prodat a využít. V současné době se v insolvenčním rejstříku založí souhlas soudu se způsobem prodeje, ale není tam mj. termín, do kdy lze správci předložit nabídku nebo tam chybí období, během kterého bude seznam prodávávaného majetku inzerován.

4. Odpověď advokáta, insolvenčního správce

Na předestřenu otázku se nabízí výše možných odpovědí. Insolvenční správce je při své činnosti povinen postupovat s odbornou péčí (§ 36 odst. 1 IZ). Současně jeho činnost má zásadně směřovat k zajištění co nejvyššího uspokojení věřitelů dlužníka. Uvedená pravidla jsou základními vodítky pro postup insolvenčního správce při zpeněžování majetkové podstaty.

Praxe insolvenčních správců při zpeněžování majetku je vcelku nejednotná. Insolvenční správce by však zásadně měl postupovat tak, aby byl schopen obhájit, že zpeněžení majetku dlužníka proběhlo za co nejvyšší nabídku dostupnou v daném místě a čase.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 49/2014, ze dne 28. 7. 2016, uzavřel, že samotná volba některého z insolvenčních